

Nss shledal stížnost v obojím směru bezdůvodnou.

Podle § 7 odst. 3 zák. č. 104/26 nastává u literních učitelů se zkouškou učitelské způsobilosti pro školy občanské ustanovených definitivními nebo zatímními učiteli na školách občanských, zvýšení služného jak v zákoně uvedeno. Ze znění tohoto předpisu tedy plyne, že nárok na přídavek ten nemá pouhý zastupující učitel občanské školy, nýbrž jen definitivní neb zatímní učitel občanské školy, tím jest tedy vyvráceno tvrzení st-lovo, pokud jde o jeho první nárok.

V druhém směru jest uvést, že není v zák. č. 104/26 výslovného předpisu o takovémto započtení předcházející a de iure přerušené služby zatímního učitele na občanské škole. Nastal tedy u st-le, který byl v zásadě učitelem obecné školy, tím, že ze zatímního učitele občanské školy stal se pouze zastupujícím učitelem občanské školy, — který, jak řečeno, nemá nároku na občansko-školský přídavek — de iure a s hlediska nároku na občansko-školský přídavek přestup na obecnou školu, třebaž ve skutečnosti učil dále na škole občanské, ovšem jenom ve vlastnosti učitele zastupujícího; dopadá proto na takový případ předpis odst. 5 § 7 cit. zák., podle kterého učitel, který přestoupí ze školy občanské na školu obecnou, byv na ni dosazen definitivně neb zatímně, se vyměří služební plat tak, jako by byl od počátku své služební doby působil na obecné škole. Podle toho jest dřívější odsloužená doba na škole občanské pro vyměření občansko-školského přídavku v případě opětného ustanovení zatímním učitelem na občanské škole ztracena. Zápočet takový by mohl tedy nastati leda podle § 23 odst. 2 nebo 3 zák. č. 104/26, buď generelně vl. nařízením nebo individuálním správním aktem; na zápočet takový však není právního nároku.

Č. 10.611.

Učitelstvo. — Občanství státní: * Učitelka veřejné obecné školy nemůže uplatňovati nárok na odbytné podle § 3 zák. č. 455/1919 Sb., provdává-li se za cizího státního občana.

(Nález ze dne 13. června 1933 č. 10.412.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 2844/23, 4354/25, 6485/27, 6819/27.

Věc: Františka K. v Cz. proti ministerstvu školství a národní osvěty o odbytné.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: K žádosti z 9. ledna 1930 vyvázala zšr v Brně výměrem z 22. ledna 1930 Františku G., učitelskou čekatelku při polské obecné škole v T., ježto se miní provdati, dnem 31. ledna 1930 ze školní služby a učinila opatření, aby její služební požitky byly uvedeným dnem zastaveny.

Výměrem z 25. dubna 1930 nevyhověla zšr žádosti jmenované ze 14. února 1930 za přiznání odbytného podle § 3 zák. č. 455/19 z těchto důvodů: »Podle předloženého výtahu z oddavkové matriky katolického farního úřadu v T. provdala jste se dne 8. února 1930 za Adolfa K., řídicího učitele v Cz. (Polsko), který jest cizím státním příslušníkem.

Tímto sňatkem jste pozbyla podle § 32 o. z. o. případně podle § 19 vystěhovaleckého patentu z 24. března 1832, sb. just. zák. č. 2557 vzhledem k ustanovení § 3 zák. z 9. dubna 1920 č. 236 Sb. svého dosavadního státního občanství a tím také nároku na další ponechání ve školních službách na čsl. národních školách, protože podle § 1 zák. z 10. dubna 1919 č. 205 Sb. jest jak dosažení úřadu učitelského v tuzemsku, tak i setrvání v tomto úřadě vázáno podmínkou tuzemského státního občanství. Podle toho nelze Vaše vystoupení ze školní služby, třeba že jste sama již podáním z 9. ledna 1930 zažádala o vyvázání, pokládati za dobrovolné ve smyslu § 3 zák. č. 455/1919 Sb., neboť Váš sňatek s cizím státním příslušníkem musil míti pro Vás nutně za následek pozbytí učitelského místa a sňatek pouze ohlášený a ještě neuskutečněný nestačí pro přiznání odbytného. Konečně ztráta úřadu učitelského resp. nároku na další ponechání v tomto úřadě, nastavši ztrátou státního občanství, má za následek zánik nároku na odbytné podle § 3 zák. č. 455/19, jež má nesporně povahu zaopatřovacích platů. (Srov. nál. Boh. A 4354/25, 6485/27.)«

V odvolání proti tomuto výměru podaném namítala st-lka, že zák. č. 455/19 neříká, že učitelce, která provdáním pozbyla státního občanství, nepřísluší odbytné a že nelze její vystoupení ze školní služby považovati za nedobrovolné, neboť se vzdala učitelské služby dobrovolně v příčinné souvislosti s provdáním. Již v lednu 1930 vznikl jí nárok na odbytné podle § 3 zák. č. 455/19 bez ohledu na to, za koho se provdala a tento nárok pozůstal po právu bez ohledu na to, že se provdala za cizího státního příslušníka.

Odvolání to zamítlo min. škol. nař. výměrem z důvodů výměru zshr-y.

Proti tomuto rozhodnutí čelí stížnost, o níž uvážil nss toto:

Žal. úřad zamítl — přijav za své důvody rozhodnutí zshr-y — žádost st-lčino o přiznání odbytného podle § 3 zák. č. 455/19 ze dvou důvodů, jednak že její vystoupení ze školní služby nelze považovati za dobrovolné ve smyslu § 3 zák. č. 455/19, poněvadž sňatek její s cizím státním příslušníkem musel podle platných předpisů míti za následek ztrátu učitelského místa, jednak že sňatek pouze ohlášený a ještě neuskutečněný nestačí pro přiznání odbytného.

Proti prvnímu důvodu namítá stížnost, že vystoupení st-lčino ze školní služby bylo dobrovolné, neboť sama žádala za vyvázání ze služby a dále že zák. č. 455/19 neobsahuje žádné výjimky, která by stanovila, že odbytné v některých případech učitelce nepřísluší.

Nss neuznal tuto námitku důvodnou.

Stížnosti možno sice dáti za pravdu v tom, že vystoupení st-lčino ze školní služby bylo v době podání žádosti za zproštění služby dobrovolné, leč okolnost ta sama o sobě nestačí pro dosažení nároku na odbytné. Také jest dáti stížnosti za pravdu v tom, že zák. č. 455/19 neobsahuje výjimky, která by stanovila, že v některých případech za splnění podmínek v zákoně tom uvedených učitelce odbytné nepřísluší, jmenovitě tedy že jí nepřísluší v případě sňatku s cizím státním příslušníkem, ale tím není ještě řečeno, že se učitelce při sňatku s cizím státním příslušníkem nárok na odbytné zachovává. Zák. č. 455/19 vůbec se nedotýká otázky, zda a jaký vliv má ztráta státního občanství čsl. na nárok učitelky na odbytné, neboť tato otázka jest řešena jinde. Nss již v nál.

Boh. A 4354/25, 6485/27, 6819/27 a jiných vyslovil a odůvodnil, že ztráta státního občanství čsl. má za následek zánik nároku na služební požitky, na zaopatřovací požitky i na odbytné podle § 3 zák. č. 455/19.

Proti druhému důvodu nař. rozhodnutí namítá stížnost, že st-lce nárok na odbytné podle § 3 zák. č. 455/19 vznikl již v lednu 1930 a pozůstal po právu bez ohledu na to, že se později vdala za cizího státního příslušníka. Stížnost neuvádí přesně dne, kterého nárok st-lčin podle jejího názoru vznikl, má na mysli patrně den vystoupení ze služby, to jest den 31. ledna 1930. Jest tedy na sporu otázka, kterým okamžikem vzniká učitelce nárok na odbytné podle § 3 zák. č. 455/19. Zákonem tímto byl zrušen celibát učitelé, bylo jim tedy dovoleno, aby se provdaly a přes to ve školní službě setrvaly. Podle § 3 tohoto zák. však se učitelkám, vzdají-li se při tom, t. j. tedy při provdání dobrovolně místa, poskytuje nárok na odbytné. Jest tedy podmínkou vzniku nároku na odbytné také provdání se (arg.: »při tom«) a nestačí pouhé vzdání se služby. Je tedy třeba dvou skutečností, aby učitelce vznikl nárok na odbytné, jednak dobrovolné vzdání se služby, jednak provdání.

V nál. Boh. A 2844/23 vyslovil nss právní názor, že zák. č. 455/19 v § 3 odst. 1 slovy »při tom« nevyjadřuje časovou souvislost mezi provdáním a dobrovolným vystoupením učitelky ze služby, nýbrž příčinnou souvislost mezi oběma skutečnostmi. K názoru tomuto dospěl nss mimo jiné z úvahy, že z toho, že zákon v § 3 při slůvcích »při tom« neučinil bližšího určení časového, nestanovil tedy, zda vzdání musí nastati v určité lhůtě před sňatkem nebo v určité lhůtě po sňatku, jest zřejmo, že slůvka ta nemají toho významu, jako by nárok na odbytné měla jen ona učitelka, která bezprostředně při svém sňatku nebo v krátké lhůtě před sňatkem nebo po sňatku ze školní služby vystoupila.

Podle toho nezáleží tedy na tom, zda obě skutečnosti jsou dány v témže okamžiku či snad následují za sebou a v jakém pořadí, ale záleží na tom, aby obě tyto skutečnosti se svými účinky v určitém okamžiku setkaly. Okamžik toho setkání obou skutečností jest rozhodným pro nabytí nároku na odbytné. Nastalo-li tedy nejprve vystoupení ze služby, musí následovati provdání a jest tedy v tomto případě okamžik provdání oním okamžikem, ve kterém se obě skutečnosti setkaly a kterým vzniká nárok na odbytné. Nastalo-li nejprve provdání a pak následovalo vystoupení ze služby, jest okamžik vystoupení ze služby oním okamžikem, kterým vzniká nárok na odbytné. Podle tohoto okamžiku setkání se obou skutečností jest posuzovati podmínky nároku na odbytné.

V daném případě se st-lka nejprve vzdala služby a pak se provdala, nárok na odbytné mohl tedy vzniknouti provdáním a v okamžiku provdání musely býti dány podmínky nároku toho. Podmínkou takového nároku jest, jak z předu dovozeno, čsl. státní občanství učitelčino. V daném případě však st-lka svým provdáním čsl. státního občanství pozbyla; nebyla tedy v době rozhodné podle shora uvedeného pro vznik nároku na odbytné již čsl. státní občankou a neměla proto nároku na odbytné. Pak jest lhostejno, že v době vystoupení ze služby st-lka čsl. státní občanství měla, když v této době neměla ještě nároku na odbytné, jsouc svobodná.